

D-N

7/3 1948

Regeringen och pressen

Statsministern har i en intervju för Morgon-Tidningen meddelat att de regelbundna presskonferenserna skall inställas. Han lämnar i sammanhang därmed vissa uppgifter om vad som förekom vid den senaste — och alltså tills vidare sista — konferensen, men dessa uppgifter är delvis bristfälliga och oriktiga. Då tystnaden redan brutits av statsministern, är det nödvändigt att en mera riktig och fullständig redogörelse gives för vad som passerat.

Vid konferensen den 4 mars förklarades från Dagens Nyheters sida att tidningens representanter icke fann sig böra delta i framtida konferenser, såvida kommunisterna fortfarande skulle få tillträde; Svenska Dagbladet hade tidigare publicerat en liknande förklaring. Skälet var att i närvarande läge information och diskussion väsentligen kunde väntas gälla utrikes- och försvarsfrågor och att kommunisterna, som gång efter annan visat sin totala trohet mot en främmande makt och därmed sin bristande nationella pålitlighet, genom sin närvaro måste omöjliggöra ett öppet meningsutbyte och lämnandet av förtroliga upplysningar. Statsministern sade sig förstå och uppskatta dessa synpunkter, och kritik av dem framfördes blott av två tidningsmän: en socialdemokrat talade om toleransens värde — som om blottandet av militära och diplomatiska hemligheter för femtekolonnare vore en konsekvens av toleransprincipen —, och en kommunist protesterade mot utslutningstanken och meddelade på en gång falskt och cyniskt att kommunisterna, därest de utslötes, skulle känna sig lösta från lojalitetsplikten (mot Sverige). Alla andra deltagare i konferensen visade genom öppet eller tyst instämmande — på särskild fråga från statsministerns sida — sin anslutning till kravet på kommunisternas avstängning.

Statsministern framställde då ett egendomligt kompromissförslag. Regelbundna konferenser skulle inte längre hållas, utan endast speciella, av regeringen i särskilda fall inkallade konferenser. Det förutsattes härvid att kommunisterna icke skulle kallas i sådana fall då informationerna gällde ömtåliga utrikes- och för-

svarsfrågor. Detta förslag kritiserades under hänvisning till de regelbundna konferensernas fördelar; alla deltagare, utom de båda nyss nämnda, synes ha stått på denna linje. Det är emellertid det av statsministern framkastade förslaget som nu blivit regeringens beslut.

Sakligt står det utom tvivel att ändringen i konferensformen är olycklig. Då de regelbundna sammankomsterna mellan regering och press tog sin början på hösten 1945 motiverades de med behovet för pressmännen att vid bestämda tillfällen få möjlighet att framställa frågor. Av regeringen i speciella situationer sammankallade konferenser kan aldrig fylla detta behov av en kontinuerlig kontakt mellan statsråden och pressen. Initiativet överföres helt till regeringen; att enskilda pressmän inte gärna påyrkar en konferens för särskilda frågor, vilkas dryftande kanske blott tar en kort stund i anspråk, faller av sig självt. För helt kort tid sedan var man också överens om att denna form borde bevaras, och från regeringshåll godtogs då de skäl som här anförts.

Det främst anmärkningsvärda är emellertid regeringens undfallenhet för kommunisterna. Trots att statsministern uttryckligen erkänt skälen mot dessas närvaro, har han hellre avvecklat hela denna form för regelbunden kontakt än gått med på kravet att kommunisterna skall bort. Övergången till specialkonferenser innebär en halvmesyr, betecknande för den socialdemokratiska ledningens halvhjärtade avståndstagande från kommunismen: detta partis representanter skall visserligen inte få informationer som i deras händer kan vara landsckadliga, men deras avstängning måste camoufleras genom de ordinarie konferensernas inställande.

Frågor av större räckvidd blir i detta sammanhang aktuella. Om de aktiva kommunisterna (naturligtvis inte alla som röstar på kommunisterna) betraktas som förrädare vilka för ögonblicket inte har tillfälle till förräderi, framstår det som en orimlighet att behandla dem som en med andra partier likvärdig grupp. Ett stötande bevis på den slapphet som nu råder är att man anser det nödvändigt att i varje politisk radiodebatt släppa fram en kommunist; för det första blir därigenom diskussionerna snedvridna, för det andra presenteras en femtekolonnare på ett sätt som i och för sig innebär en reklam för hans åsikter. En högerorganisation som förklarat sig vägra att delta i debatter av denna art har anvisat en utväg att framtvinga en

ändring. Det är ohållbart att på en gång beteckna kommunisterna som potentiella förrädare och behandla dem som goda svenskar — motsägelsen leder till att folk inte tror på den demokratiska ledningens och de demokratiska partiernas ärlighet.